

N:o 158.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 18 maj 1904.

— — — — Andra Kammaren — 18 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående bidrag af statsmedel till åstadkommande af en järnväg från Borgholm till Böda på Öland.

(Statsutskottets utlåtande n:o 103.)

Till Konungen.

I proposition (n:o 94) af den 26 sistlidne februari har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att, under förutsättning att bindande aktieteckning i järnvägsaktiebolaget Borgholm—Böda skedde af kommuner och enskilda till sammanlagdt belopp af minst 225,000 kronor, Eders Kungl. Maj:t ägde för kronans räkning teckna aktier i samma bolag till ett belopp af högst 275,000 kronor, samt att det belopp, som efordrades för inbetalning af aktier, hvilka sålunda kunde komma att för kronans räkning tecknas, finge utgå af innevarande och nästkommande års skogsmedel.

I anledning af denna proposition har i särskilda, inom Riksdagen väckta motioner föreslagits, det Riksdagen, i stället för medgifvande af aktieteckning å Eders Kungl. Maj:ts och kronans vägnar till belopp af 275,000 kronor, måtte för berörda järnvägsanläggning bevilja ett anslag utan återbetalningsskyldighet å 200,000 kronor.

Genom de yttranden, som enligt statsrådsprotokollet i detta ärende afgifvits af vederbörande myndigheter, synes det Riksdagen vara till fullo ådagalagdt, ej mindre att den ifrågasatta järnvägen mellan Borgholm och Böda måste anses vara af stor betydelse för hela norra delen af Öland såsom en förutsättning för dess ekonomiska utveckling och framåtskridande, än äfven att med hänsyn till här förefintliga särskilda förhållanden staten skulle hafva fördel af denna bana för afsättningen af skogsalster från Böda kronopark. Med afseende härå anser Riksdagen, i likhet med samtliga de i frågan hörda myndigheterna, det vara befogadt, att staten ekonomiskt understödjer det ifrågasatta järnvägsföretaget, helst det icke lärers vara någon utsikt, att detsamma härförutan kan komma till utförande. I förenämnda syfte har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att för statens räkning aktier skulle tecknas i det bolag, som bildats för järnvägens anläggning. Riksdagen kan dock icke undgå att hysa betänkligheter mot att staten ingår såsom delägare i ett enskildt företag af denna art. Detta vore att slå in på en ny och oförsökt väg, som, enligt hvad Riksdagen befarar, lätt nog skulle kunna leda därtill, att staten genom omständigheterna droges djupare in i företaget och måste till detsamma lämna större tillskott, än från början beräknats. Däremot har Riksdagen ansett, att staten bör, såsom med de väckta motionerna åsyftats, för utförande af ifrågavarande företag lämna ett visst anslag utan återbetalningsskyldighet.

Beträffande beloppet af omförmälda statsanslag har Riksdagen ansett detsamma kunna begränsas till 175,000 kronor. Kostnaderna för järnvägen, som enligt den af Eders Kungl. Maj:t den 11 december 1903 meddelade koncessionen skulle byggas med 0,891 meters spårvidd och sträcka sig från Borgholm till en punkt mellan byarna Fagerum och Svartvik vid den nyanlagda vägen från Böda till Byxlekrok, hafva beräknats till 838,000 kronor, däruti inbegripen kostnaden för rullande materiel. Då af denna summa hälften, 419,000 kronor, torde kunna erhållas såsom lån mot inteckning i järnvägen, skulle med ett statsanslag till förberörda belopp af 175,000 kronor endast 244,000 kronor behöfva anskaffas genom aktieteckning. Enligt hvad i statsrådsprotokollet blifvit upplyst, hafva redan i det för ändamålet bildade järnvägsaktiebolaget Borgholm—Böda tecknats aktier till belopp af 225,000 kronor, och det torde helt visst icke möta alltför stora svårigheter att genom ytterligare aktieteckning af kommuner, vederbörande landsting, industriella företag eller andra uppbringa härutöfver erforderliga 19,000 kronor. Gifvetvis måste såsom villkor för anslagets utgående fordras, såväl att bindande aktieteckning i

bolaget skett till minst förutnämnda belopp af 244,000 kronor, som ock att bolaget visat sig förfoga öfver ett kapital — däruti inberäknadt det tecknade aktiebeloppet — som jämte statsanslaget är fullt tillräckligt för järnvägsanläggningens utförande enligt den fastställda planen.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och då statsanslaget i fråga synts Riksdagen lämpligen böra anvisas å riksstatens sjätte hufvudtitel, har Riksdagen såsom bidrag för anläggning af en järnväg med 0,⁸⁹¹ meters spårvidd från Borgholm till en punkt mellan byarna Fagerum och Svartvik vid den nyanlagda vägen från Böda till Byxlekrok å riksstatens sjätte hufvudtitel för år 1905 anvisat ett extra anslag af 175,000 kronor att för nämnda ändamål utan återbetalningsskyldighet utgå till järnvägsaktiebolaget Borgholm—Böda, under villkor att bolaget hos Eders Kungl. Maj:t styrkt, ej mindre att bindande aktieteckning i bolaget skett till sammanlagdt belopp af minst 244,000 kronor, än äfven att bolaget förfogar öfver ett kapital — däruti inberäknadt det tecknade aktiebeloppet — som jämte statsanslaget är fullt tillräckligt för järnvägsanläggningens utförande enligt den fastställda planen.

Stockholm den 18 maj 1904.

Med undersätlig vörtnad.
